

Η ΑΛΗΘΙΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΤΩΝ ΟΡΕΩΝ*

Ο ΑΡΧΙΛΗΣΤΗΣ ΜΠΙΜΠΙΣΗΣ

Ο ληστικός που εχρησιμοποίησε ως πρότυπο από τον Ακαδημικό Έδμενδο Άμπού για το περιφημο μυθιστόρημά του. Η περιεργή ζωή του. Πώς έσωσε από την καρμανιόλα. Η δραπέτευσή του. Πώς τον έσκέτωσε με τέχνασμα ο ληστής Χρήστος Βουλγαράκης. Ολέκληρος δράμα στον Ύμηττο. Τέ πτωμα του Μπίμπιση στάς Αθήνας. Η βασίλισσα Αρκλία μπροστά στο νεκρό ληστικό, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Είπε παρήγορο το βιβλίο του Έδμενδου Άμπού, που έδωσε φόβητρο στην Ελλάδα, παρουσιάζοντας την ως φοβηρά ληστών και φελοδολών. Λοιπόν, ο Βασίλειος των Ορέων που έζησε ο Γάλλος συγγραφέας για πρότυπο του μυθιστορηματός του, δεν ήταν πρόσωπο φανταστικό. Υπήρξε στην πραγματικότητα ο ληστής αυτός και ονομαζόταν Μπίμπισης.

Ο Μπίμπισης ήταν Μενιδιάτης κτηματίας. Στην άρχη ήταν ήσυχος άνθρωπος, άλλ' ένα οικονομικό ατύχημα τον ανάγκασε να πάρη τα βουνά. Ένα βράδυ δηλαδή, γυρίζοντας Ξαμνα σπίτι του από ταξίδι, βρήκε μέσα το φίλο της γυναίκας του. Ο Μπίμπισης έσφαξε άμαστί τον ύδωστή της οικογενειακής του τιμής και τη συνέταξε του. Εργολάβους έστειλε, αναγκάστηκε να συμπλέεται με τη χωροφυλακή, ο ένας φόρος έφερε τον άλλο, και έτσι ο ός τότε ήσυχος κτηματίας κατάναυσε ληστής άγριος, φοβερός και τρωερός.

Η εφημερίδες της Οθωνικής εποχής είνε γεμάτες από αληθοσι- ορίες γιά αυτόν. Η φήμη του είχε φτάσει κ' έ- ξω της Ελλάδος, κυρίως από τους περσιητές. Ο Γάλλος περιηγητής Ντουάν γράφει, στα 1847 :

«Ο Μπίμπισης έχει και εύφανα πολλή και θάρρος. Αν αντί του 1847, βρισκόταν στο 1821, όταν ξεσπάει η Έπανάσταση, ή εύφανα του και ή ανδρεία του θα τον ανέδειξαν στοσηγό των Ελλήνων. Σήμερα θα μπορούσε να είνε γεροισατής, ίσως μάστα και ύπουλος των Στρατιωτικών, γιατί πολλοί από τους ήρωες της άρχιας και της νίκης Ελλάδος δεν είχαν καλύτερη καταγωγή και διαφορετική άρχη από αυτών.

«Η ζωή του κλέφτη άπέμεινε ένδοξη στην Ελλάδα, τ' όνομα του κλέφτη είνε άστειμαστικό στα πάντα του λαού. Ο Έλληνας κλέφτης δεν είνε άξιοκαταφρόνητος, όπως ο Σλαβός χαν- δούκος. Και το λαϊκό αίσθημα δεν είνε τυφλό. Οι κλέφτες δίδωσαν τ' άπαράγραπτα δικαιώματα και τις άρετες της Ελλάδος. Είνε κείνοι που στα χρόνια της δουλείας κέρησαν άσέπστη τη φλόγα του έθνισμού και έθεσαν τις έλιξιες ήμερών καλύτερων. Υπήρξαν οι τελευταίοι και οι πρώτοι Έλληνες κ' ο λαός τους συμπάει.»

Τέτοιες λοιπόν ουσιαστικά ήταν ο Μπίμπισης. Ένας ελπίστης άγροτορμμένος. Ως στό τέλος του θάβου του σταδίου διετήρησε ένα είδος παλληκάρους, και κάποια αίσθημα ανώτερο γιά ληστή... Περιφώριζε, μάάλιστα, πολλές φορές τις κακές τύψεις των συντρόφων του και όχι στασιάζε έσσοσε από τα χέρια τους αχμυλωτόν που τους είχαν γιά σφάξιμο. Παράδειγμα ή ποστρία του Λεβίδου (παιτέρα του ποστρίτη κ. Νικολάου Λεβίδη) που είχε πέσει αχμυλωτός της συμμορίας.

«Έλληνας Κλέφτης (Σχεδίσμαμα ξένου Περιηγητού)

«Η συμμορία Μπίμπιση κυρίως περιφώριζε τη δράση της στην Αττικοβιοτία... Τέλος, κίστες περιηγήθηκαν από ισχυρό όμμα στρα- τού, και έπειτα από διάλοχη μάχη ο άρχηγός και μερικοί σύντροφοί του άναγκάστησαν να παραδοθούν. Ο Μπίμπισης καταδικάστηκε σέ θάνατο. Ένώ όμως τον έπληγαν από λαμητέμο, κατώρθηκε να κόψη τα δεμάτια του, να φύγη γιά τή Σανατά στα λημέρια του! (Τό γεγονός είνε ιστορικώς Ξεσφωδωμένο).

Τό κεφάλι του έπεκηρόθη τότε αντί γενναίου χρηματικού ποσού. Αλλά ο Μπίμπισης είχε φίλους στην έπαυρο χώρα, έβρισε καταφύ- γιο στις σπάνες, είχε εμπάστους του και σ' αυτή... τη χωροφυλακή! Ο «Αλιών» μάάλιστα γράφει ότι και πολιτεομένους είχε προστατές ο ληστικός.

Με τέτοιες έντοσηρίσεις, φυσικό ήταν να περιφρονη ο Μπίμπισης τά έκατα μέτρα που έλάθαναν ή άρχη γιά τη σύλληψή του. Και καθώς γυρόφον ή εφημερίδες της εποχής: «Ο Μπίμπισης εισπρά- τει άνελλιπώς τά εισοδήματά του, άναμνύνεται εις την διενέργειαν των έκλογών και άναδεικνύεται βουλευτής του άνασχόντως συνά- λασομένου μετ' αυτού ληστικού του δημοσίου θησαυρού. Πολ- λάκις έγκαταλείπει τά κρησφύγετά του και κατέρχεται εις τάς

«Αθήνας, πολλοί δε τον είδαν ν' άγοράζη πυρηνιδολογία από κατα- στήματα της πρωτεύουσας. Ολον αλοχος!...»

Η τήρη αθάνατη του ληστικού, τό καταληκτικό αυτό θάρρος του είχαν γίνει ζήτημα της ήμέρας. Η Αντιπολίτευση κατέκοιτε τη Χωροφυλακή ως δειλή, ή Χωροφυλακή την Αντιπολίτευση ως ανάλ- λαστα με τό ληστικό και όλοι μαζί ζήτησαν την κεφαλή του Μπίμπιση επί πίνακι.

Ο Μπίμπισης ένομιζε τότε ότι ή ενόραση ήταν κατάλληλη να πε- τήη άμνηστεια, κ' άρχισε σχετικές διαπραγματεύσεις.

Έξαμνα, ένας άλλος ληστής, ο Χρήστος Βουλγαράκης, παλιός σύντροφος του Μπίμπιση, καταδικασμένος σέ θάνατο, έπρότεινε να ασπώση τό Μπίμπιση, ύπό τόν όρον να τό δώσουν βασιλική χάρι και πέντε χιλιάδες δραχμές.

Η Κυβέρνηση δέχτηκε την πρόταση. Ο ληστής έπληξε τότε τρεις χωροφυλακές και δύο δασοφυλακές μετρημεισμένους σέ φουστάνελλο- φόρους και πήγαν στον Ύμηττο. Αλλά γινόντου- σαν τά χαράματα της 15 Νοεμβρίου 1848...

Σε μία χαράρα του Ύμηττου, κάτω από με- ρικά πεύκα, οι έξη άντρες είχαν πίσει καρτέρη και φημισαν να διαδη ο Μπίμπισης. Τη στιγμή αυτή ένα κοπάδι πρόβατα πέφισε από τη χαράρα. Ο τοστάκος είδε τους έξη μετρημεισμένους άντρες και γνώρισε τό ληστή Βουλγαράκη.

—Μά! Έσύ είσαι, Χρήστο; ... Εγώ σέ νόμι- ζα στη φυλακή, φώναξε.

—Χι, τόσκατα έδώ και κάμποσες μέρες, είπε ο ληστής. Απαντήθηκαν με τότα δύο τά παλληκάρια και κάναμε συντροφία, να πάρουμε τά βουνά... Είνε από τά παλληκάρια του Γκιρτζιώτη... Η έξουσία του Βασιλιά τους έκανε τά σάπια τους. Γίνηκαν λοιπόν κ' αυτοί κλέφτες... Κύττα καλά, μίν πής κανενός τίποτα!...

Και προσέτρεσαν.

«Ο τοστάκος, παίρνοντας ένα μονοπάτι, συναν- τήθηκε σέ λίγο με τη συμμορία του Μπίμπιση.

—Κατεπάνε, τού είπε, έρχεται ο Χρήστος ο Βουλγαράκης με λίγα παλληκάρια, άντάρτες.

—Τι λές, τού απάντησε ο ληστικός, ο Βουλ- γαράκης είνε στη φυλακή και θα τον κόψουμε.

—Έρχε και βγχε πάλι στό κλαοί με λίγα παλληκάρια του Γκιρτζιώτη.

Ο Μπίμπισης πήρε τους συντρόφους του και πήγαν ν' απάντησαν τό Χρήστο Βουλγαράκη. Μό- λις τόν είδε από μακριά, τού φώναξε:

—Γιατί κρούεσαι από μένα, όρέ Χρήστο; ... Αλλά είνε κακά σημάδια!...

—Όχι, δεν κρούομαι, κατεπάνε... Μά ξέρεις πώς είμαστε άλλοτε μαλομένοι... Όμως, άν θέλεις, γίνουμστε συντρόφοι σου όλοι.

—Χρήστο, κάτι μου λέει πως θα με προδώσεις, είπε ο Μπίμπισης.

«Όμως ο Βουλγαράκης διαμαρτυρήθηκε τόσο ζωηρά, που διέλυσε τις ύποψεις του Μπίμπιση. Κ' ή συμμορία κίστερη.

Έπλησαν φουά κ' έφ' άνοι από τόν τοστάκο και άπεφασίσθη να πάνε όλοι μαζί στό Μαραθώνα, όπου ο Μπίμπισης ήθελε να μάθη νέα γιά την άμνηστεια του...

Καθώς προχωρούσαν, ο Μπίμπισης άφησε και τις τελευταίες του δυναστίες και βιάδιε άμέμονον.

Τό βράδυ έφτασαν κοντά στό χωριό τού Μαραθώνος και κρύφτη- καν σέ μία σπηλιά. Άναμνα φωτιά να ήρσησαν κρούες και ο Βουλγα- ράκης είπε στό Μπίμπιση:

—Οι σύντροφοί μου δεν ξέρουν τόν τόπο. Στείλε τους δικούς σου να φέρουν άλάτι και κρασί από τό χωριό.

Ο Μπίμπισης έστειλε δύο συντρόφους στο χωριό, έναν άλλο τόν έστειλε γιά νερό και τού δύο που τού άπομένειαν τούς έβαλε έξω από τη σπηλιά παραούλια. Έπειτα έπληξε κοντά στη φωτιά.

Ο Βουλγαράκης τόν έπληρσισε τότε και άρχισε να τού μιλή γιά διάφορες ληστικρές έπιχειρήσεις που θα έκαναν τάχα μαζί στό γύρω χωριό.

Τη στιγμή εκείνη άκούστηκε θόρυβος έξω από τη σπηλιά. Ο Μπί-

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΜΑΣ ΠΟΙΗΤΟΥ

Ο ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΣΟΛΩΜΟΣ ΩΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ

Η παραξενιές κι' η ιδιοτροπίες του ποιητού. Οι τρομεροί στιγμιότυποι θυμικοί του. Ο νευρασθενικός άριστοκράτης. Τα φιλολογικά σαλόνια της Ζακύνθου και της Κερκυράς των αυτοσχεδίων ποιημάτων. Πώς ο Σολωμός έγραψε

Α'.

Οι μεγάλοι άνθρωποι έχουν πάντα κάτι το ξεχωριστό, το ξεχωριστό στην ιδιοσυγκρασία τους. Δεν είχε δε άδικο ο Λομπρόζο όταν έλεγε ότι η μεγαλύτερη βροίχεται κοντά στην τρέλλα. Γιατί όλοι σχεδόν οι μεγαλοφυείς έχουν παράξενο και ιδιότροπο χαρακτήρα.

Έτσι, ένας άνθρωπος που θα γνώριζε για πρώτη φορά το Σολωμό, θα τον νόμιζε για αγριανθρώπο, εγωιστή και ίσως μοχθηρό. Αλλά η πραγματικότητα ήταν πολύ διαφορετική. Κάτω από τους στιγμιαίους θυμούς του ξεφύριζε μια άπειρη καλοσύνη. Τη στιγμή του θυμού του ήταν άνοητος. Όταν όμως του περνούσε η κακή έκείνη στιγμή, γινόταν σαν άνοιμα και μπορούσε να' ένα παιδί άνομα να τον κάνει ό,τι θέλει, άνομα και να του πάρει το πορτοφόλι... άνωξ έγινε, άλλως τε πολλές φορές...

Η μητέρα του, που τον ήξερε πολύ καλά, ποτέ δεν του άφαιρε όταν ήταν παιδί, αλλά τον έδωκε πάντα με το καλό.

Έκείνος που θα ζούγαν τον χαρακτήρα του Σολωμού, δεν πρέπει να λησμονεί ότι ήταν φοβερά νευρικός, νευρασθενικός μάλιστα, σε βαθμό παθολογικό. Κι' όσο μεγαλώνει στην ηλικία, τόσο περισσότερο τα νευρα του ξεκοφιδιόνοντο. Έφτασε μάλιστα σε τέτοιο σημείο, ώστε

δεν μπορούσε να υποφέρει ούτε τον θόρυβο των δρόμων. Γι' αυτό όταν γινότανσαν πανηγύρια ή εορτές στη Ζάκυνθο, ο Σολωμός έφευγε από το αρχοντικό σπίτι του κι' έπιγανε στην έξοχη — είτε στο σπίτι του 'Αρσοληρίου, όπου έγραφε τον 'Υμνο, είτε στο 'Αγράκι, στον λόφο του Δομνεγγίου, όπου η γαλήνη κι' η μοναξιά του μαλάωναν τα νευρα

Όπως βλέπετε λοιπόν, ο Σολωμός δεν ήταν πραγματικά μισάνθρωπος, αλλά ένας νευρασθενικός άριστοκράτης, που είχε τα μέσα να μπορεί να 'η άποιοινομένος από τον άλλο κόσμο.

Στα τελευταία του χρόνια, η νευρασθενία του, που είχε καταντήσει πια παθολογική, τον έκανε να έχη διαρκώς επεισόδια άνομα και με τους πιο στενούς του φίλους. Γι' αυτό στα χρόνια αυτά είχε περιοριστεί τις συναναστροφές του σ' ένα κύκλο λίγων λογίων, οι όποιοι ήξεραν το ελάττωμα του και του συγχωρούσαν κάθε παραξενιά.

Κατά τη νεότητά του στη Ζάκυνθο, ο Σολωμός ήταν πολύ κομμωτός και συνήθιζε τα βράδια να πηγαίνει σε διάφορες συναναστροφές, όπου το κυριότερο θέμα ήταν η φιλολογική συζητήσιες. Τα χωριτά όμως δεν του άρεσαν και ποτέ δεν έπαιξε.

Κατά την εποχή εκείνη, η Ζάκυνθος, όπως και η Κέρκυρα, ήταν κέντρα διανοητικά πρώτης τάξεως. Ύψιζαν εκεί σαλόνια, όπου τραγουδούσαν, έπαιζαν πιάνο ή συζητούσαν για τη φιλολογία και τις τέχνες.

Στα Ζακυνθικά σαλόνια λοιπόν, ο Σολωμός έπαιξε τον πρώτο ρόλο. 'Αριστοκράτης, πλούσιος, μορφωμένος, νέος, όμορφος, ήταν περιζήτητος παντού. 'Αλλ' αυτός ήταν εκλεκτικός και διάλεγε τους ανθρώπους που θα συναναστρεφόταν με μεγάλη λεπτολογία.

Κατά τις συζητήσεις του κεφάλι του να δη τι συμβαίνει. 'Ο Χρήστος Βουλγαράκης, έποφελουμένος της ενιαυρίας αυτής των έπιφροβόλων δυό φορές στο στήθος και τόν εσώριους νεκρό... Οι χωροφύλακες και διασφοφάκες έπιασαν άμέσως επικίμως θέσιες κι' άρχισαν να πυροβολούν, το χωριό σηκώθηκε στο ποδάρι, οι Μαραθωνίτες πήραν τα όπλα τους και έτσι οι σύντροφοι του σκοτωμένοι ληστάχου εσώορπισαν φοδιομένοι...

Οι χωροφύλακες έφρότασαν τότε το πτώμα του Μπίμπισι σ' ένα κάρο και το κοιβάλλαν σταές 'Αθήνας, όπου έξετεθή στο Πολιτικό Νοσοκομείο, γιμνύ έπάνω σ' ένα τραπέζι. Όσοι ήξεραν το Μπίμπισι έπιγαν και τον άνεγνώρισαν. Άξομα και ο μακαρίτης Δημητρίου Λεβίδης, ο άλλος αιχμάλωτος του Μπίμπισι.

Από το Νοσοκομείο έπερας και ειδή το πτώμα του ξακουσμένου ληστάχου δη ή τότε 'Αθήνα. Διγούναται, μάλιστα, ότι και η Βασίλισσα 'Αμαλία θέλησε να ιδή ποιος ήταν αυτός ο Μπίμπισι, που είχε σχεδιάσει να την αιχμαλωτίσει στον 'Ελαιώνα της 'Αττικής για να πετύχη την άμνηστεια του. Και έπραγματοποίησε την επιθυμία της αυτή.

Στα σαλόνια που έπιγανε, μα από τις διασκεδάσεις των προκαλεσιμένων ήταν να αυτοσχεδιάζουν ποιήματα. 'Ο Σολωμός λοιπόν ξάφιαζε τους συμπαιρωτές του με την ειδικία που αυτοσχεδίαζε σονέτα. Τού έδιναν ένα θέμα εκ του προεργού κι' αυτός σε λίγα λεπτά είχε έτοιμο το σχετικό σονέτο του. Πολλές φορές τού έδιναν και την ομοιοκαταληξία του σονέτου, πράγμα πολύ δυσκολώτερο, άλλ' αυτός άργούσε περισσότερο από λίγα λεπτά και το σονέτο ήταν έτοιμο. Τέτοια εινε τα περισσότερα Ιταλικά σονέτα του που έσώησαν ως τώρα.

Ένοείται όλα αυτά ήταν γραμμένα στην Ιταλική, γιατί στην άρχή ο Σολωμός δεν έγραφε παρά Ιταλικά τραγούδια. Και δεν θα έγραφε ίσως ποτέ 'Ελληνικά αν δεν έπιγανε να πάη στη Ζάκυνθο ο Σπυριδών Τριζοπάης, ο περίφημος πατριώτης και λόγιος (πατέρας του Χαριλάου), ο όποιος τότε ένεπνευσε την ιδέα να γράψη 'Ελληνικά.

'Αλλ' άς αφήσουμε τον ίδιο τον Τριζοπάη να μάς διηγήθη υνός του πώς έγινε αυτό, με μία έπιστολή του που έστειλε το 1859 στον Πολυλά, ο όποιος τότε ζητούσε πληροφορίες για το Σολωμό, για να τις βάλη στα 'Απαντά του:

«Πριν φύγει από την 'Αγγλία για την 'Επίταρσο, το 1823, ο λόρφος Γκλόφορ, ο όποιος έρόντιζε όχι μόνο για την ποιητική τωχη της 'Ελλάδος, άλλα και για τη φιλολογική άσκαφή της, με παρακίνησε να τον έπικαφώ στη Κέρκυρα ή στη Ζάκυνθο. 'Επιγαν λοιπόν στη Ζάκυνθο. Το όνομα του Σολωμού ήταν τότε στο στόμα όλων. Όλοι συζητούσαν το ποιητικό του τάλαντο, καθώς και την ανθρωπισσία του και την παραξενιά του χαρακτήρα του. 'Εζούσε στην έξοχη και δεν δεχόταν κανένα.

Ένας φίλος μου, στον όποιο άνακοιμισα την επιθυμία να γνωρίσω μία τόσο σημαντική προσωπικότητα, με συνδούλεσε, αν εγώ την εύτιμια να με άδειξη, να τον μιλήσω μόνο για ποιητή.

Συνουβουμένους λοιπόν από τον κ. Λεκατσά, έπιγαν στο έλεγχικό σπίτι του ποιητού, όπου μ' έδέχθη και μιλήσαμε για τους 'Αγγλους ποιητές, τους όποιους εθούσιες όσο κι' έγω και τους άισθανόταν περισσότερο από έμέ.

Την άλλη μέρα ο Σολωμός κατέβηκε επίτηδες στην πόλη, για να μου άναποκόνη την έπιστολή. Κατά την όμιλία μας, μου άπάντησε Ιταλικά την 'Εσθ ή για την πρώτη λειτουργία». 'Ο Σολωμός, βλέποντας ότι, έπειτα από την άπαγγελία του έμεινα άφανος και συλλογισμένος, μου έζηρησε τη γνώμη μου.

Το ποιητικό σας τάλαντο, του είπα, θα αϊς άδωκα καθί θέσει στον Ιταλικό Παρισσό. Μά εκεί ή πρώτες θέσεις έχουν πισαστέ από άλλους προητέρη. Ένώ ο 'Ελληνικός Παρισσός δεν έχει άκομη το δάστη του I.

Τότε μου έζηρησε να του μιλήσω για τη γλώσσα και τη φιλολογία μας. Όταν με έτελειώσα, μου είπε:

—Δεν έξρω 'Ελληνικά. Πώς μπορώ λοιπόν να γράωω καλά;

—Η γλώσσα, του άποκρίθηκα, που γινώρισται μαζί με το μητρικό σας γάλα εινε ή 'Ελληνική. Εινε λοιπόν έκόλο να την εναναζινανεβείτε στη μνήμη σας. Αν άδεχέστε, θα σας βοηθήσω όσο μπορώ κατά το διάστημα που θα μείνω εδώ. Και καθώς πληροορρωμιαι, θα μείνω άρκετά στη Ζάκυνθο, γιατί ο Λόρφος Γκλόφορ μ' άρφηση να έλθω. Δεν πρόκειται δε ούτε για την τόσο κομωραστική φιλολογική μας γλώσσα, ούτε για την τόσο γελοία μακαρωδική (τη γλώσσα την υπερκαθωρρωσισα που έφωρτρυν οι λόγιοι της έποχής εκείνης), άλλα για τη γλώσσα τη μητρική σας, τη ζωνταή.

Όταν είδα ότι αυτό έμυνησε τη φιλαντία του, έπιρην την ίδια ημέρα ένα άντιτυπο από τας 'Οδούς του Χριστοφόλου.

Την άλλη ημέρα δε άρχισαμε τη σπουδή και γιά κάμποσο καιρό δη την ημέρα την άσπεράναμε στην 'Ελληνική γλώσσα.

Δεν είχε περσσει μία έδμοδία από τη συνουιλία μας και ξαρωσίχικα άκούοντας το Σολωμό ν' άπαγγελλή ένα ποίημα του γραμμένο 'Ελληνικά:

*Την ειδα την Σανθοάλα,
την ειδα όταν άγα
κίνησε ή βαρκοάλα
να πάη στην ξενητιά...*

Ήταν ή πρώτη 'Ελληνική του σύνθεσις. Μόλις το τραγούδι αυτό γίμικε γνωστό, δη ή Ζάκυνθος το τραγουδούσε κι' ένα βράδυ οι συμπαίρωι του μαζέυθηκαν και το τραγουδούσαν κάτω από τα παραθύρωι τους. Κι' από τόν συγκεντισμό.

Έπειτα από λίγες ημέρες άρχισε να γράφη τον σ'Υμνο εις την 'Ελευθερία, που τόν τελείωσε γρήγορα. Δεν ήταν από τους ανθρώπους που καταφεύγουν στη γραμμαστική ή στο λεξικό. Δεν άνασχετούσε τις λέξεις, άλλα με τις λίγες που ήξερε καταώρωνα ν' άποδρή έλληνικά σκέμεις που είχε συλλάσει Ιταλικά.»

Αυτή εινε ή περιεργή ιστορία του πώς έγραψε έλληνικά ο Σολωμός. 'Αν δεν έπιγανε στη Ζάκυνθο ο Τριζοπάης, ίσως δεν θα έγραφε ποτέ έλληνικά ο Σολωμός, και έτσι ή Ζάκυνθος θα είχε άώσει μαζί με το Φωσκολο, έναν άκομη ποιητή στην Ιταλική φιλολογία, άλλα ή πτωχή έλληνική θα είχε χάσει τόν έθνικό ποιητή της.

ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΙΡΦΟΥΛΛΑΣ

Ο Διονύσιος Σολωμός νεκρός